

İKT 333 - Politik Ekonomi Ders İzlenesi

2021-2022 Güz Dönemi

Dr. İbrahim Kuran

İktisat Bölümü

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

ibrahim.kuran@medeniyet.edu.tr

Ofis Saatleri: Cuma, 11:00-13:00

Ders tanımı:

Bu seminer dersinde, bir yandan, bir sosyal bilimler disiplini olan politik-ekonominin doğuşunu ve değişimini, öte yandan, kapitalist sistemin geçmişten günümüze evrimini ele alacağız. Ders kapsamında, bilhassa, iktisat disiplininin 1970ler sonrasındaki neoliberal dönüşümünü analiz edeceğiz. Heterodoks temellere dayanan bu ders, disiplinin ana-akımını oluşturan neoklasik paradigmanın yanı sıra, Keynesçi ve Marksçı teorileri de mercek altına almaktadır. Son olarak, neoliberal iktisat politikaların son on yıllardaki toplumsal tahribatına bakmaya çalışacağız.

Değerlendirme kriterleri, koşullar ve uyarılar:

- Derse katılım ve ders-içi tartışmalara katkı: %20
- İki kısa değerlendirme yazısı: %20
- Kitap sunumu: %20
- Final sınavı: %40

Bu ders kapsamında, öğrencilerden haftalık okumaları eksiksiz şekilde yapmaları, derse düzenli katılım sağlamaları ve ders-içi tartışmalara aktif katkı yapmaları beklenmektedir. Mazeretsiz şekilde, 4 hafta derse katılmayan öğrenciler derste başarısız olmuş sayılırlar.

Öğrencilerden, kendi seçtikleri haftalık okumalar üzerine iki kısa değerlendirme yazısı yazmaları beklenmektedir. Değerlendirme yazıları, 12 punto, çift satır aralık, Times New Roman formatında, 2-3 sayfa olmalıdır. Bu yazılar, haftanın okumalarını kritik bir bakış açısıyla özetlemeli ve eğer varsa öğrencinin eleştirilerini içermelidir.

Öğrencilerden, aşağıda tavsiye edilen kitaplardan biri üzerine 20 dakikalık bir sunum hazırlamaları beklenmektedir. Sunumlarda, kitabın eleştirel şekilde özetlenmesi istenilmektedir. Bunun yanında, öğrenciler ders konuları ile alakalı olmak kaydıyla, başka kitaplar da seçebilirler. Öğrencilerin, seçtikleri kitapları, 3.haftaya kadar dersin hocasına e-posta yoluyla bildirmeleri gerekmektedir.

Bu ders kapsamında, öğrencilerden, yazacakları tüm yazılarda alıntılama ve referans kurallarına riayet etmeleri ve etik kurallar konusunda hassas davranmaları beklenmektedir. Gönderilen tüm yazılar, dersin hocası tarafından Ithenticate programı ile kontrol edilecektir. Eğer intihal tespit edilirse, öğrenci otomatik olarak dersten kalmış sayılır (F harf notu).

Haftalık okumalar Edmodo üzerinden öğrenciler ile paylaşılacaktır. Sunum ve eleştiri için seçilen kitaplar, dersin hocası tarafından temin edilebilir.

Haftalık Program ve Okumalar:

Hafta 1: Ders izlencesinin incelenmesi, e-posta yazma kuralları ve (akademik) araştırma yapmaya kısa bir giriş.

Hafta 2: “Politik ekonomi”den “modern ekonomi”ye

- Tomas Sedlacek (2017), “Giriş: Ekonominin Hikayesi: Şiirden Bilime,” *İyi, Kötü ve Ekonomi: Gılgamış’tan Wall Street’e İktisadi Anlam Arayışı*, İstanbul: İş Bankası Yayınları, sf. 1-18.
- Cem Somel, “İktisat Bilenin Sorumluluğu,” *Evrensel Bilim Dergisi*, Kış 2002, sayı 1, sf. 47-52.
- İşaye Üşür, “Ekonomi Politik: Zarif Mezar Taşları?,” *Praksis*, 10, sf. 211-238.
www.praksis.org/wp-content/uploads/2011/07/010-09.pdf

Hafta 3: Adam Smith’in “doğru” ve “yanlış” okumaları

- Tomas Sedlacek, “Adam Smith, Ekonominin Demircisi,” *İyi, Kötü ve Ekonomi*, sf. 203-223.
- Eyüp Özveren, “Bir Sosyal Bilimci Olarak Adam Smith’in Uzak Görüşlülüğü,” *Görünmez Adam Smith*, Kara & Aydınonat (eds.), İstanbul: İletişim, 2010, sf. 19-52.

Hafta 4: Kapitalizmin kökenleri

- Anthony Giddens, “Kapitalist Ruh’un Kökenleri,” *Kapitalizm ve Modern Sosyal Teori*, İstanbul: İletişim, 2001, sf. 204-215
- Karl Polanyi, *Büyük Dönüşüm: Çağımızın Siyasal ve Ekonomik Kökenleri*, İstanbul: İletişim, 2006, sf. 11-190

Hafta 5: Kapitalizm, yoksulluk ve sosyal politika

- Ayşe Buğra, “Kapitalist toplumda yoksulluk ve sosyal politika,” *Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye’de Sosyal Politika*, İstanbul: İletişim, 2008, sf. 23-96.

Hafta 6: Neoklasik iktisat teorisi

- Richard Wolff & Stephen Resnick, “Üç Farklı Teori - Neoklasik, Keynesçi ve Marksçı,” “Neoklasik Teori,” *Çatışan İktisadi Teoriler*, İstanbul: İletişim, 2016, sf. 23-76; 77-136.

Hafta 7: Vize haftası

Hafta 8: Keynesçi iktisat teorisi

- Richard Wolff & Stephen Resnick, “Keynesçi Teori,” *Çatışan İktisadi Teoriler*, sf. 137-166.
- Uğur Selçuk Akalın, “Genel Teori üzerine genel bir değerlendirme,” *Keynes’in Genel Teorisi Üzerine*, İstanbul: Kalkedon, 2012, sf. 11-31.

Hafta 9: Marksist iktisat teorisi

- Karl Marx, Ekonomi Politüğün Eleştirisine Katkı, Önsöz, 5 sayfa. www.marxist.org
- Richard Wolff & Stephen Resnick, “Marksçı Teori,” *Çatışan İktisadi Teoriler*, sf. 167-292.

Hafta 10: 1970’lerden günümüze neoliberal politikalar

- David Harvey, “20.yüzyıl Sonunda Kapitalizmin Politik-Ekonomik Dönüşümü,” *Postmoderliğin Durumu*, İstanbul: Metis, 2010, sf. 143-226
- Gerard Dumenil & Dominique Levy, “Neoliberal (Karşı)Devrim,” *Neoliberalizm: Mubalif Bir Seçki*, İstanbul: Yordam, 2007, sf. 25-41.

Hafta 11: İktisadın neoliberal dönüşümü

- Thomas I. Palley, “Keynesçilikten Neoliberalizme: İktisat Biliminde Paradigma Kayması,” *Neoliberalizm: Muhalif Bir Seçki*, sf. 42-58.
- Anwar Shaikh, “Neoliberalizmin İktisat Mitolojisi,” *Neoliberalizm: Muhalif Bir Seçki*, sf. 76-90.

Hafta 12: Kurumsalcı ve yeni kurumsalcı perspektifler

- Işık Özel, “Karşılaştırmalı Ekonomi Politik,” *Karşılaştırmalı Siyaset: Temel Konular ve Yaklaşımlar*, (Sayarı & Bilgin Eds.) İstanbul: Bilgi Üniv. Yayınları, sf. 210-233.
- Daron Acemoğlu & James A. Robinson, “Bugün Ülkeler Neden Başarısız Oluyor,” “Çemberi Kırma,” “Zenginliği ve yoksulluğu anlamak,” *Ulusların Düşüşü: Güç, Zenginlik ve Yoksulluğun Kökenleri*, İstanbul: Doğan, sf. 353-438.

Hafta 13: İktisadi Büyüme ve Kalkınma

- Erinç Yeldan, “İktisadi Büyümenin Tarihi ve Tarih Boyunca İktisadi Büyüme,” *İktisadi Büyüme ve Bölüşüm Teorileri*, Ankara: Efil, 2010, sf. 3-29
- Amartya Sen, *Özgürlükle Kalkınma*, İstanbul: Ayrıntı, 1999, sf. 13-27.

Hafta 14: Yeni Sömürü ve Yeni Eşitsizlikler

- Thomas Piketty (2013), “Giriş,” *Yirmibirinci Yüzyılda Kapital*, İstanbul: İş Bankası Yayınları.
- Guy Standing (2014), *Prekarya: Yeni Tehlikeli Sınıf*, İstanbul: İletişim, sf. 11-50.

Tavsiye Edilen Kitap Listesi

1. Ayşe Buğra, İktisatçılar ve İnsanlar
2. David Graeber, Borç: İlk 5 Bin Yıl
3. Giovanni Arrighi, Adam Smith Pekin’de: 21.Yüzyılın Soykütüğü
4. Joseph A. Schumpeter, Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi
5. Milton Friedman, Kapitalizm ve Özgürlük
6. Dani Rodrik, Tek Reçete Çok Ekonomi
7. Dani Rodrik, Akıllı Küreselleşme
8. Dani Rodrik, Daha Adil, Daha Makul Küreselleşme Mümkün mü?
9. D. Acemoğlu & J.A. Robinson, Dar Koridor: Devletler, Toplumlar ve Özgürlüğün Geleceği
10. D. Acemoğlu & J.A. Robinson, Diktatörlük ve Demokrasinin Ekonomik Kökenleri
11. Mike Davis, Gecekondu Gezegeni
12. Richard Sennett, Karakter Aşınması
13. Richard Sennett, Yeni Kapitalizmin Kültürü
14. Immanuel Wallerstein, Kapitalist Dünya Ekonomisi
15. Immanuel Wallerstein, Bildiğimiz Dünyanın Sonu: Yirmi Birinci Yüzyıl için Sosyal Bilim
16. Branko Milanovic, Küresel Eşitsizlik: Küreselleşme Çağı İçin Yeni Bir Yaklaşım
17. David Harvey, Yeni Emperyalizm
18. Ellen Melkins Wood, Kapitalizmin Kökeni: Geniş Bir Bakış
19. Fikret Şenses, Küreselleşmenin Öteki Yüzü: Yoksulluk
20. Hernando De Soto, Sermayenin Sırrı: Kapitalizm Batıda Zaferler Kazanırken...
21. J.K. Gibson-Graham, Bildiğimiz Kapitalizmin Sonu: Siyasal İktisadın Feminist Eleştirisi
22. Paul Mason, Kapitalizm Sonrası: Geleceğimiz için bir Kılavuz
23. Timur Kuran, Yollar Ayrılırken: Ortadoğu’nun Geri Kalma Sürecinde İslam Hukuku...
24. Joseph E. Stiglitz, Eşitsizliğin Bedeli: Bugünün Bölünmüş Toplumu Geleceğimizi...
25. Naomi Klein, Şok Doktrini: Felaket Kapitalizminin Yükselişi